

Roman Loth

Stowarzyszenie Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza

Biuletyn Polonistyczny 32/3-4 (114-115), 156-159

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

postaciami i twórczością Konopnickiej oraz innych poetów nurtu ludowego, jak Syrokomla i Lenartowicz. Nagrodzono też pracę magisterską o Dulębiance, malarce i towarzysze ostatnich lat życia Marii Konopnickiej.

Wydaje mi się konieczne zorganizowanie, chyba właśnie przez Instytut Badań Literackich, spotkania przedstawicieli towarzystw społeczno-literackich. Odgrywają one poważną rolę w życiu społecznym i kulturalnym kraju. Niektóre z nich mają częściowo charakter naukowy. Wiąże się to z problemem muzeów czy izb pamięci, będących często integralną częścią poszczególnych towarzystw. Na naradzie, której zwołanie proponuję, dyrekcja Muzeum Marii Konopnickiej w Żarnowcu mogłaby przedstawić wyniki swych doświadczeń.

¹ BP 1985 z. 3-4 s. 94-102.

maj 1989

Stanisław Szwalbe

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ TWÓRCZOŚCI JANA KASPROWICZA

W latach 1985-1987 Stowarzyszenie Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza z siedzibą na Harendzie działało zgodnie z kierunkami pracy, scharakteryzowanymi bliżej w "Biuletynie Polonistycznym" (1985 z. 3-4 s. 102-106). Głównym jego zadaniem była, jak i poprzednio, opieka nad Domem na Harendzie i mauzoleum poety oraz obsługa Muzeum Jana Kasprowicza. Podobną pieczę sprawowano nad galerią malarstwa Władysława Jarockiego, w sezonie letnim udostępnianą zwiedzającym. W 1985 r. Muzeum odwiedziło 26 737 osób, w 1986 - 23 380, w 1987 - 24 020, połowę stale stanowiła młodzież.

Galerię Jarockiego obejrzało w tych latach odpowiednio 3000, 1395 i 1256 gości. Wymienione liczby świadczą o dużym zainteresowaniu harendziańskim Muzeum, a jednocześnie sygnalizują trudności, z jakimi przy tym nasileniu ruchu musi się uporać jego kierownictwo, dysponujące zaledwie dwuosobowym personelem merytorycznym.

Zbiory Muzeum wzbogaciły się o rzadką i cenną reprodukcję obrazu Ferdynanda Ruszczyca "W świat", litografowaną wraz z podobizną autografu Kasprowicowskiego wiersza "Żywicielko droga, ziemię czarna!"¹. Po zgonie Anny z Kasprowiczków Jarockiej (4 stycznia 1988) do "mieszkania-pamiątki" po córkach poety i Władysławie Jarockim na piętrze Harendy przekazano - zgodnie z testamentem Zmarłej - niewielki zespół dokumentów i pamiątek jako uzupełnienie już znajdujących się tam zbiorów. Zasoby Harendy tradycyjnie służyły potrzebom naukowym i popularyzatorskim; udostępniono je m.in. realizatorom filmu telewizyjnego "Powrót na Harendę". Orientację w tych zasobach, a także w dziejach Harendy ułatwi wkrótce nowy przewodnik, napisany przez kierowniczkę Muzeum, Annę Kogutkową, oddany do druku.

W 1986 r., w sześćdziesięciolecie zgonu Kasprowicza, Stowarzyszenie zorganizowało na Harendzie i w Zakopanem dwudniowe uroczystości poświęcone pamięci poety. Z tejże okazji staraniem Stowarzyszenia ukazała się bibliofilska edycja utworu Kasprowicza z tomu "O bohaterskim koniu": "Główki dziecięce" (Nowy Sącz 1986), wydana przez Sądecką Oficynę Wydawniczą w dwu wariantach: jednym z reprodukcjami malowanymi przez Damazego Kotowskiego portrecików córek autora, drugim - z fotografią Kasprowicza z córkami.

"Wieczory na Harendzie" należą już do stałych imprez kulturalnych Zakopanego. Do czerwca 1988 r. odbyło się ich 75. Ten cykl kameralnych spotkań organizowanych w saloniku muzealnym

obejmuje odczyty, spotkania z pisarzami i twórcami z innych dziedzin sztuki, wystąpienia aktorów, spektakle zespołów żywego słowa. Tematy wieczorów związane są przede wszystkim z życiem i twórczością Kasprowicza, z Harendą i kręgiem osób wokół niej skupionych (jak np. Michał Choromański, Władysław Jarocki, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Henryk Worcell), z tradycjami historycznymi i kulturalnymi Zakopanego oraz z regionalną problematyką tatrzańską i podhalańską.

Rozwija się współpraca szkół im. Jana Kasprowicza, zainicjowana przez Stowarzyszenie i pod jego opieką kontynuowana, a koordynowana obecnie przez powołaną specjalnie Radę Programową. W dniach 7-8 grudnia odbył się V ogólnopolski Zlot Młodzieży Szkół im. J. Kasprowicza, zorganizowany przez Szkołę Podstawową nr 54 w Poznaniu. Kolejny, VI Zlot miał miejsce w Zespole Szkół Rolniczych w Nietążkowie pod Poznaniem w dniach 29-31 maja 1987 roku. Z okazji zlotów odbywają się młodzieżowe konkursy literackie, plastyczne, recytatorskie. Stałe kontakty międzyszkolne służą wymianie doświadczeń w pracy wychowawczej, w tym zwłaszcza jej nurcie, który czerpie z tradycji związanej z postacią patrona szkoły.

Przy okazji premiery scen z życia Kasprowicza "Czas nasturbacji" Barbary Wachowicz w Teatrze Ludowym w Krakowie (styczeń 1985) eksponowano w foyer teatru wystawę fotograficzną "Nasz górski dom", obejmującą barwne fotogramy Harendy autorstwa Stanisława Momota.

Stowarzyszenie ma dwa oddziały terenowe: w Łodzi i w Zielonej Górze. Oddział łódzki prowadzi własną działalność wydawniczą (eksklibrisy i artystyczne druki okolicznościowe).

Pracę Stowarzyszenia kieruje Zarząd Główny w składzie: pre-

zes - doc. dr hab. Roman Loth (Warszawa), wiceprezesa - Mieczysław Cieciora i mgr inż. Stanisław Marduć (oba z Zakopanego), sekretarz - Lucyna Zarychta (Poronin), skarbnik - Aleksander Zaczynski (Zakopane), członkowie: Włodzimierz Bartczak (Łódź), mgr Lucja Dankiewicz (Ostrów Wielkopolski), mgr Zofia Grabianowska (Zakopane), mgr Pola Kuleczka (Zielona Góra), mgr Janina Sikorska (Inowrocław). Przewodniczącymi oddziałów są: w Łodzi - Włodzimierz Bartczak, w Zielonej Górze - mgr Danuta Łakomska.

¹ Jej opis znajduje się w "Pismach zebranych" Kasprowicza, t. 4, Kraków 1984, s. 887-888.

czerwiec 1988

Roman Loth

WROCLAWSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

Prace Literaturoznawcze

Wrocławskie Towarzystwo Naukowe powstało w 1946 r. i w dużej mierze stało się kontynuatorem tradycji Lwowskiego Towarzystwa Naukowego, od samego zaś początku jego istnienia jednym z aktywniejszych był Wydział I Nauk Filologicznych, którego członkami u schyłku 1946 r. byli: Edward Bulanda, Stanisław Kolbuszewski, Jerzy Kowalski, Tadeusz Mikulski, Leszek Ossowski, Stanisław Rospond i Ananiasz Zajęczkowski. Pierwsze naukowe posiedzenie Wydziału I odbyło się 21 maja 1946 r. Prof. J. Kowalski przedstawił na nim pracę własną "Wydanie krytyczne Hermogenesa De statibus", a prof. S. Rospond - referat "Wit Stwos (analiza nazwiska i imienia)". Od tamtego dnia odbyło się już łącznie kilkaset posiedzeń Wydziału i członkowie Towarzystwa (samodzielni pracownicy